

אשכול אזרחי-דיוני

חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006¹

1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם מימוש ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:
- (1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;
 - (2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;
 - (3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;
 - (4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

2. בחוק זה - הגדרות

"ארגון" - תאגיד, למעט תאגיד שהוקם על פי דין, או הקדש, הקיים ופועל באופן סדיר וממשי במשך שנה לפחות לקידום מטרה ציבורית, אחת או יותר, ושנכסיו והכנסותיו משמשים להשגת המטרות הציבוריות בלבד, ובלבד שפעילותו אינה מטעם מפלגה או גוף פוליטי אחר או בזיקה למפלגה או לגוף כאמור או לשם קידום מטרותיהם;

"בא כוח מייצג" - עורך דין, המייצג מבקש או תובע מייצג, בבקשה לאישור או בתובענה ייצוגית, לפי הענין;

"בורסה" - בורסה בישראל כהגדרתה בחוק החברות;

"בית משפט" - לרבות בית דין לעבודה;

"בקשה לאישור" - כמשמעותה בסעיף 5;

"הפנקס" - כמשמעותו בסעיף 28;

"חוק בתי משפט לענינים מינהליים" - חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000;

"חוק הגנת הצרכן" - חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981;

"חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988;

"חוק החברות" - חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"חוק הפיקוח על הביטוח" - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;

"חוק הפיקוח על קופות גמל" - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"חוק השקעות משותפות בנאמנות" - חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

"חוק למניעת מפגעים סביבתיים" - חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" - חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"חברה מנהלת", "עמית" - כהגדרתם בחוק הפיקוח על קופות גמל;

"מבטח", "סוכן ביטוח" - כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

1. ס"ח 2054, התשס"ו (12.3.2006), עמ' 264. הצ"ח - כנסת 93, התשס"ה, עמ' 232.
תיקונים:
ס"ח 2084, התשס"ז (22.2.2007), עמ' 129. הצ"ח - כנסת 120, התשס"ז, עמ' 11;
ס"ח 2114, התשס"ח (24.10.2007), עמ' 16. הצ"ח - ממשלה 272, התשס"ז, עמ' 177;
ס"ח 2153, התשס"ח (1.6.2008), עמ' 521 [התשס"ח (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 182, התשס"ה, עמ' 886;
ס"ח 2179, התשס"ח (7.8.2008), עמ' 842 [התשס"ח (מס' 7)]. הצ"ח - כנסת 112, התשס"ז, עמ' 148;
ס"ח 2243, התשע"ז (15.6.2010), עמ' 544. הצ"ח - ממשלה 491, התשע"ז, עמ' 540;
ס"ח 2280, התשע"א (10.3.2011), עמ' 381. הצ"ח - ממשלה 541, התשע"א, עמ' 6 ועמ' 65;
ס"ח 2446, התשע"ד (27.3.2014), עמ' 418. הצ"ח - ממשלה 786, התשע"ג, עמ' 1098;
ס"ח 2459, התשע"ד (15.7.2014), עמ' 600 [התשע"ד (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 535, התשע"ד, עמ' 44 (כולל החלפת המונח "מעביד" ב"מעסיק" כולל כל ההטיות הרקדוקיות שלו);
ס"ח 2463, התשע"ד (30.7.2014), עמ' 655 [התשע"ד (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 504, התשע"ז, עמ' 992;
ס"ח 2567, התשע"ו (27.7.2016), עמ' 1079. הצ"ח - כנסת 637, התשע"ו, עמ' 116;
ס"ח 2570, התשע"ו (1.8.2016), עמ' 1131 [התשע"ו (מס' 2)]. הצ"ח - ממשלה 975, התשע"ו, עמ' 202;
ס"ח 2628, התשע"ז (3.4.2017), עמ' 597. הצ"ח - כנסת 689, התשע"ז, עמ' 108.

"מבקש" - מי שהגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיף 5;
"מסלקה" - כהגדרתה בסעיף 50 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;
"נתבע" - לרבות משיב בבקשה לאישור;
"רשות ציבורית" - גוף המנוי בתוספת הראשונה;
"תאגיד בנקאי" - כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, וכן תאגיד עזר כהגדרתו באותו חוק;
"תובע מייצג" - מי שאושר על ידי בית המשפט, לפי הוראות חוק זה, כתובע מייצג בתובענה ייצוגית;
"תובענה ייצוגית" - תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה;
"השר" - שר המשפטים.

3. (א) לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית; על אף האמור, לא תוגש נגד רשות תובענה ייצוגית לפיצויים בגין נזק שנגרם על ידי צד שלישי, שעילתה הפעלה או אי הפעלה של סמכויות פיקוח, הסדרה או אכיפה של הרשות ביחס לאותו צד שלישי; בסעיף קטן זה ובסעיפים 5(ב)(2), 9 ו-21, "רשות" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.
(ב) הגשת תובענה ייצוגית טעונה אישור בית המשפט, ויחולו על הגשתה וניהולה ההוראות לפי חוק זה.

הגשת תובענה ייצוגית

4. (א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:
(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם - בשם אותה קבוצה;
(2) רשות ציבורית בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), שבתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסקת הרשות הציבורית - בשם קבוצת בני אדם אשר אותה תביעה או אותו ענין, מעוררים שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עמה;
(3) ארגון בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), שבתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסק הארגון - בשם קבוצת בני אדם אשר אותה תביעה או אותו ענין מעוררים שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עמה, ובלבד שביט המשפט שוכנע כי, בנסיבות הענין, קיים קושי להגיש את הבקשה בידי אדם כאמור בפסקה (1) ואולם, המועצה הישראלית לצרכנות כהגדרתה בחוק המועצה הישראלית לצרכנות, התשס"ח-2008, תהיה רשאית להגיש בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, אף אם אין קושי להגיש את הבקשה בידי אדם כאמור בפסקה (1).
(ב) לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק -
(1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) - די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק;
(2) בבקשה לאישור שהוגשה בידי רשות ציבורית כאמור בסעיף קטן (א)(2) או בידי ארגון כאמור בסעיף קטן (א)(3) - די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם נזק לחבר הקבוצה או כי קיימת אפשרות סבירה שנגרם נזק לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה.

מי רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית ובשם מי [תיקון התשס"ח (מס' 3)]

5. (א) (1) מי שמבקש להגיש תובענה ייצוגית יגיש לבית המשפט בקשה בכתב לאישור התובענה הייצוגית ויצרף אליה את נוסח התובענה (בחוק זה - בקשה לאישור); השר

הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית

רשאי לקבוע הוראות בדבר אופן הגשת בקשה לאישור, הפרטים שיש לכלול בה והמסמכים שיש לצרף אליה.

(2) בטרם הגשת בקשה לאישור, יבדוק המבקש בפנקס אם רשומה בו בקשה לאישור או תובענה ייצוגית, שהיא תלויה ועומדת, אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות כאמור המתעוררות בבקשתו לאישור; מצא המבקש כי רשומה בפנקס בקשה לאישור או תובענה ייצוגית כאמור, יציין בבקשתו לאישור את פרטיה.

(ב) (1) בקשה לאישור תוגש לבית המשפט אשר לו הסמכות העניינית והמקומית לדון בתובענה הייצוגית אם תאושר, ולענין הסמכות העניינית, יראו את סכום התביעה או שווי נזאה כסכום או כשווי המצטבר של תביעותיהם של כל הנמנים עם הקבוצה שבשמה מוגשת הבקשה לאישור.

(2) בקשה לאישור נגד רשות בתביעה שעילתה החלטה של הרשות ושהסעד המבוקש בה הוא פיצויים או השבה, לרבות השבת סכומים שגבתה הרשות כמס, אגרה או תשלום חובה אחר, תוגש לבית משפט לענינים מינהליים; בסעיף קטן זה, "החלטה של רשות" - כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לענינים מינהליים.

הודעה על הגשת בקשה לאישור ורישום בפנקס

6. (א) הוגשה בקשה לאישור, ישלח המבקש הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשתה ויצרף להודעה העתק מהבקשה ומנוסח התובענה נושא הבקשה, לשם רישומם בפנקס.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות בדבר אופן מסירת הודעה לפי סעיף זה והפרטים שיש לכלול בה וכן רשאי הוא לקבוע חובת מסירת הודעה בדבר הגשת בקשה לאישור, בצירוף העתק מהבקשה ומנוסח התובענה נושא הבקשה, דרך כלל או לסוגים של בקשות לאישור, לגוף או לבעל תפקיד, הכל כפי שיקבע; בית המשפט רשאי להורות על מסירת הודעה בדבר הגשת בקשה לאישור או העתק מהבקשה גם לגורם אחר.

בקשה לאישור קודמת או תובענה ייצוגית קודמת

7. (א) (1) מצא בית המשפט שאליו הוגשה בקשה לאישור כי תלויה ועומדת בקשה לאישור קודמת או תובענה ייצוגית קודמת, אשר מתעוררות בה שאלות משותפות של עובדה או משפט, הזהות או דומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בבקשה לאישור, רשאי הוא, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין, להורות על העברת הדיון בבקשה לאישור לבית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, ואם נקבע השופט או המותב שידון בבקשה הקודמת או בתובענה הקודמת - לאותו שופט או מותב.

(2) מצא בית המשפט כי מתקיים האמור בפסקה (1), והיתה הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור המאוחרת זהה או דומה בעיקרה לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, יורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לאישור המאוחרת לבית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, ואם נקבע השופט או המותב שידון בבקשה הקודמת או בתובענה הקודמת - לאותו שופט או מותב.

(ב) על בית משפט שאליו הועבר הדיון כאמור בסעיף קטן (א) יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) לענין בקשה לאישור קודמת שטרם החל הדיון בה - בית המשפט רשאי להורות על צירוף הבקשה לאישור המאוחרת לבקשה לאישור הקודמת ולדון בהן יחדיו, או על מחיקת אחת הבקשות, כולה או חלקה, ורשאי הוא להורות על צירוף או החלפה של מבקש או של בא כוח מייצג, והכל כדי שענינה של הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הטובה והיעילה ביותר;

(2) לענין בקשה לאישור קודמת שהחל הדיון בה - בית המשפט רשאי להורות כאמור בפסקה (1), ובלבד שלא יורה על החלפת המבקש שהגיש את הבקשה לאישור

הקודמת או בא הכוח המייצג, אלא אם כן שוכנע שהדבר דרוש כדי שענינה של הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הטובה והיעילה ביותר, והכל בהתחשב בשלב שבו נמצא הדיון בבקשה לאישור;

(3) לענין תובענה ייצוגית קודמת שהוגשה בשם אותה קבוצה, כולה או חלקה - בית המשפט יורה על מחיקת הבקשה לאישור המאוחרת, כולה או חלקה, ואולם רשאי הוא להורות אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שלא יורה על צירוף עילות תביעה נוספות או חברי קבוצה נוספים אלא אם כן מצא כי התקיימו לגבי עילות תביעה או חברי קבוצה כאמור כל התנאים וההליכים הנדרשים לפי חוק זה לשם אישור תובענה ייצוגית; הורה בית המשפט על צירוף כאמור, יראו את החלטתו כהחלטה בבקשה לאישור.

(ג) בית המשפט לא יורה כאמור בסעיף קטן (ב)(1) עד (3) אלא לאחר שנתן לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם לענין זה.

8. אישור תובענה ייצוגית
בידי בית המשפט

(א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:
(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;
(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;
(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;
(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינהל בתום לב.
(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) -

(1) הוגשה בקשה לאישור נגד המדינה, רשות מרשויותיה, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי דין ושוכנע בית המשפט כי עצם ניהול ההליך כתובענה ייצוגית צפוי לגרום נזק חמור לציבור הנזקק לשירותיו של הנתבע או לציבור בכללותו לעומת התועלת הצפויה מניהולו בדרך זו לחברי הקבוצה ולציבור, ולא ניתן למנוע את הנזק בדרך של אישור בשינויים כאמור בסעיף 13, רשאי בית המשפט להתחשב בכך בבואו להחליט אם לאשר תובענה ייצוגית;

(2) הוגשה בקשה לאישור נגד גוף המספק שירות חיוני לציבור, תאגיד בנקאי, בורסה, מסלקה או מבטח, ושוכנע בית המשפט כי עצם ניהול ההליך כתובענה ייצוגית צפוי לגרום נזק חמור לציבור הנזקק לשירותיו של הנתבע או לציבור בכללותו, כתוצאה מפגיעה ביציבותו הכלכלית של הנתבע, לעומת התועלת הצפויה מניהולו בדרך זו לחברי הקבוצה ולציבור, ולא ניתן למנוע את הנזק בדרך של אישור בשינויים כאמור בסעיף 13, רשאי בית המשפט להתחשב בכך בבואו להחליט אם לאשר תובענה ייצוגית.

(ג) (1) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית אף אם לא התקיימו התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(3) או (4), אם מצא כי ניתן להבטיח את קיומם של תנאים אלה בדרך של צירוף תובע ייצוג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת; אישר בית המשפט תובענה ייצוגית בהתאם להוראות פסקה זו, יתן בהחלטתו הוראות לשם הבטחת ייצוג וניהול ענינם של חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב כאמור באותו סעיף קטן.

(2) מצא בית המשפט כי התקיימו כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א), ואולם לא מתקיימים לגבי המבקש התנאים שבסעיף 4(א)(1) עד (3), לפי הענין, יאשר בית המשפט את התובענה הייצוגית אך יורה בהחלטתו על החלפת התובע המייצג.

(ד) החלטה לאשר תובענה ייצוגית לפי סעיף זה, ניתנת לערעור אם ניתנה רשות לכך בגוף ההחלטה או מאת בית המשפט שלערעור.

בקשה לאישור בתביעת
השבה נגד רשות -
הוראות מיוחדות

9. (א) הוגשה בקשה לאישור בתביעה כמפורט בפרט 11 בתוספת השניה (בחוק זה - תביעת השבה נגד רשות), לא ידון בה בית המשפט אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה לאישור ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו מטעמים שיירשמו (בסעיף זה - המועד הקובע).

(ב) בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגביה כאמור לכל המאוחר במועד הקובע.

(ג) החליט בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הוא -

(1) על אף הוראות סעיף 22, לפסוק גמול למבקש בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף 22(ב);

(2) לקבוע שכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23.

הגדרת הקבוצה

10. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה; לא ייכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה שאותה הגדיר לפי אותו סעיף קטן, אף שלא נכלל בה במסגרת החלטת בית המשפט כאמור באותו סעיף קטן, וזאת עד למועד שיקבע; התיר בית המשפט כאמור, יורה על האופן שבו תימסר הודעה על כך למי שצורף לקבוצה, ורשאי הוא להורות על פרסום הודעה על כך גם לחברי הקבוצה או לגורם אחר אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין; הודעה לפי סעיף קטן זה תימסר גם למנהל בתי המשפט לשם רישומה בפנקס.

(ג) בית המשפט רשאי להגדיר תת־קבוצה, אם מצא שלגבי חלק מחברי הקבוצה מתעוררות שאלות של עובדה או משפט, אשר אינן משותפות לכלל חברי הקבוצה; הגדיר בית המשפט תת־קבוצה כאמור, רשאי הוא להורות על מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לתת־הקבוצה, אם מצא שהדבר דרוש כדי להבטיח שענינם של חברי תת־הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.

יציאה מן הקבוצה

11. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יראו כל מי שנמנה עם הקבוצה שהגדיר בית המשפט בהחלטתו כאמור בסעיף 10(א), כמי שהסכים להגשתה כתובענה ייצוגית בשמו, אלא אם כן הודיע לבית המשפט על רצונו שלא להיכלל בקבוצה, בתוך 45 ימים מיום פרסומה של החלטת בית המשפט בדבר אישור התובענה הייצוגית או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית המשפט.

(ב) בית המשפט רשאי, לפי בקשה של אדם הנמנה עם הקבוצה כאמור בסעיף קטן (א) והמבקש שלא להיכלל בה, להאריך לגביו את התקופה כאמור באותו סעיף קטן, אם מצא טעם מיוחד לכך.

תובענה ייצוגית בדרך של
הצטרפות

12. (א) על אף הוראות סעיפים 10 ו־11, רשאי בית המשפט שאישר תובענה ייצוגית, בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, לרבות בנסיבות כמפורט בפסקאות (1) ו־(2) שלהלן, להורות בהחלטה על האישור כאמור, כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית תכלול רק את מי שהודיע לבית המשפט, בכתב, על רצונו להצטרף לתובענה, בדרך ובמועד כפי שיקבע השר, ואשר היה רשאי לתבוע בשמו בעילת התביעה נושא התובענה (בסעיף זה - מצטרף), ובלבד שקיימת אפשרות סבירה לזהות ולאתר את חברי הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, וליידע אותם על אישור התובענה הייצוגית, והכל בעלות סבירה:

(1) קיימת אפשרות סבירה שיוגשו תובענות בעילת התביעה נושא התובענה הייצוגית, בידי חלק ניכר מחברי הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור;

(2) סכום התובענה או שווי נושאה הוא ניכר, ביחס לכל אחד מחברי הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, לרבות בתובענה בשל נזק גוף.

(ב) בית המשפט לא יורה כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן לתובע המייצג ולנתבע הזדמנות לטעון את טענותיהם לענין זה.
(ג) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא בהחלטה על האישור כאמור באותו סעיף קטן, לקבוע כי כל מצטרף ישתתף בהוצאות ניהול התובענה הייצוגית, בשיעור ובתנאים כפי שיקבע; קבע בית המשפט כאמור, יורה על האופן שבו תימסר הודעה על הקביעה למצטרפים.
(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה ייצוגית בעילה כמפורט בתוספת השלישית.

13. בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית בכל שינוי שיחליט עליו ביחס לבקשה לאישור, והכל כפי שייראה לו ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית.

אישור בשינויים

14. (א) אישר בית המשפט את התובענה הייצוגית, יפרט בהחלטתו, בין השאר, את כל אלה:
(1) הגדרת הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית, והגדרת תת-קבוצה, אם ישנה;
(2) זהות התובע המייצג ובא הכוח המייצג;
(3) עלות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה;
(4) הסעדים הנתבעים.

החלטה בדבר אישור תובענה ייצוגית

(ב) הודעה על החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחיה של בקשה לאישור תימסר למנהל בתי המשפט בצירוף העתק ההחלטה, לשם רישומה בפנקס.

15. (א) בית המשפט רשאי להתיר לחבר קבוצה שבשמה מנוהלת תובענה ייצוגית, וכן לרשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לענין שבו עוסקת התובענה הייצוגית או לארגון, הפועל לקידום מטרה כאמור, אשר אינם התובע המייצג, להשתתף בדיונים בתובענה הייצוגית, אם מצא כי הדבר דרוש לשם ניהולה היעיל וההוגן של התובענה הייצוגית, וכן, לענין חבר קבוצה - לשם הגנה על ענינו של אותו חבר קבוצה, ולענין רשות ציבורית או ארגון - לשם הגנה על ענינם של חברי הקבוצה.

השתתפות בדיונים (תיקון התשע"ו)

(ב) נעתר בית המשפט לבקשה להשתתף בדיונים כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא ליתן הוראות בדבר אופן ההשתתפות כאמור.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין השתתפות בדיונים בבקשה לאישור.

16. (א) מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית המשפט. בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול בית המשפט את אלה:

הסתלקות מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית (תיקון התשע"ו)

(1) אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - האם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;

(2) התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה.

(ב) מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, המבקש להסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, יצרף לבקשת ההסתלקות המוגשת לבית המשפט, תצהיר ובו יגלה, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסתלקות.

(ג) הסתלק מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית או שביית המשפט מצא שנבצר מאחד מאלה להמשיך בתפקידו בבקשה או בתובענה, לא יהיה בכך כדי להשפיע על המשך ניהול הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית בידי מבקש אחר, תובע מייצג אחר או בא כוח מייצג אחר, לפי הענין.

- (ד) (1) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל המבקשים או כל באי הכוח המייצגים מבקשה לאישור או שבית המשפט מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם בבקשה לאישור, רשאי בית המשפט לקבוע כי ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקומם, לפי הענין, בתוך תקופה שיקבע, וכן רשאי בית המשפט להורות על פרסום הודעה על כך, והכל אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין ובהתחשב בשלב שבו מצוי הדיון בבקשה לאישור; בהודעה יצוין האמור בפסקה (4).
- (2) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים מתובענה ייצוגית או שבית המשפט מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם בתובענה ייצוגית, ולא הוגשה לבית המשפט, בתוך תקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקומם, לפי הענין, יורה בית המשפט על פרסום הודעה על כך, בהתאם להוראות סעיף 25; בהודעה יצוין האמור בפסקה (4).
- (3) הודעה כאמור בפסקאות (1) או (2) תימסר למנהל בתי המשפט, לשם רישומה בפנקס.
- (4) הורה ביה המשפט על פרסום הודעה כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, רשאי כל מי שהיה רשאי להגיש בקשה לאישור התובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 4(א), לבקש מבית המשפט, בתוך 45 ימים מיום הפרסום כאמור, למנותו כתובע המייצג בתובענה הייצוגית, וכן רשאי עורך דין, בתוך אותו מועד, לבקש מבית המשפט למנותו כבא כוח המייצג בתובענה; הוגשה בקשה למינוי כאמור לאחר שבית המשפט אישר תובענה ייצוגית, לא יאשר בית המשפט את הבקשה למינוי אלא אם כן מצא כי התקיימו התנאים המפורטים בסעיף 8(א)(3) ר-4.
- (5) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל המבקשים, כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים או שמצא כי נבצר מהם להמשיך בתפקידם, באמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, ולא הוגשה בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי הוראות סעיף קטן זה, או שהוגשה בקשה כאמור ולא אושרה, יורה בית המשפט על מחיקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית, לפי הענין.
- (ה) הוראות סעיף זה, למעט הוראת סעיף קטן (ד)5, יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג מטעם תת-קבוצה.

17. במילוי תפקידיו, יפעל בא כוח מייצג בנאמנות ובמסירות לטובת הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור או הקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית, לפי הענין, כאילו היתה שולחתי, בשינויים המחויבים מכך שההליך הוא הליך ייצוגי.

18. (א) לא יעשה הסכם ליישוב הסכסוך שבענינו הוגשה בקשה לאישור או שבענינו אושרה תובענה ייצוגית (בחוק זה - הסדר פשרה), אלא באישור בית המשפט.

בקשה לאישור הסדר
פשרה
(תיקון התשע"ו)

(ב) בקשה לאישור הסדר פשרה תוגש לבית המשפט בצירוף תצהירים מטעם באי כוח הצדדים, אשר בהם יגלו, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה.

(ג) הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה ולא מצא בית המשפט טעם לדחות אותה על הסף, יורה על פרסום הודעה בדבר הגשת הבקשה לפי הוראות סעיף 25, וכן על משלוח ההודעה כאמור, בצירוף העתק מהבקשה, מההסדר ומהתובענה, ליועץ המשפטי לממשלה, למנהל בתי המשפט, ולכל גוף או בעל תפקיד אחר שיקבע השר, ורשאי בית המשפט להורות על משלוח כאמור גם לאדם אחר כפי שיוורה; הודעה לפי סעיף קטן זה תכלול את פרטי ההסדר שלגביו הוגשה הבקשה ויצוין בה האמור בסעיפים קטנים (ד) ו-ו).

(ד) אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה, אדם הפועל לטובת עניינם של חברי הקבוצה, רשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לענין שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית, ארגון, שאישר השר לענין זה, הפועל לקידום מטרה ציבורית כאמור, וכן היועץ המשפטי לממשלה, רשאים להגיש לבית המשפט, בכתב, בתוך 45 ימים מיום פרסום ההודעה כאמור בסעיף קטן (ג) או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית

המשפט, התנגדות מנומקת להסדר הפשרה וכן להמלצה המוסכמת בענין גמול ושכר טרחה שהוגשה לפי סעיף קטן (ז)(2).

(1)(1) אדם או ארגון כאמור בסעיף קטן (ד), שהגיש התנגדות להסדר פשרה, לא יסתלק מהתנגדותו אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה, מהנתבע או מאדם אחר בקשר להתנגדות שהגיש, אלא באישור בית המשפט; קיבל בית המשפט את טענות ההתנגדות, כולן או חלקן, רשאי הוא לפסוק גמול לאדם או לארגון שהגיש את ההתנגדות; בהחלטתו אם לפסוק גמול כאמור ישקול בית המשפט את התועלת שהביאה ההתנגדות לחברי הקבוצה.

(2) אדם או ארגון כאמור בסעיף קטן (ד), המבקש להסתלק מהתנגדותו, יצרף לבקשת ההסתלקות המוגשת לבית המשפט, תצהיר ובו יגלה, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסתלקות.

(ה) הוגשה התנגדות כאמור בסעיף קטן (ד), רשאים המבקש או התובע המייצג, לפי הענין, והנתבע להגיש, בתוך המועד שיקבע בית המשפט, תגובה להתנגדות.

(ו) חבר קבוצה אשר אינו מעוניין כי יחול עליו הסדר הפשרה, רשאי לבקש מבית המשפט, בתוך המועד שנקבע להגשת התנגדויות לפי סעיף קטן (ד), להתיר לו לצאת מן הקבוצה שעליה יחול ההסדר.

(ז) הסדר פשרה לא יכלול -

(1) עילות תביעה, בעלי דין או חברי קבוצה, אשר לא נכללו בבקשה לאישור או בהחלטה על אישור התובענה הייצוגית; ואולם אין בכך כדי לגרוע מזכותו של בעל דין לבקש מבית המשפט רשות לתקן את הבקשה לאישור או את התובענה הייצוגית, לפי כל דין;

(2) הוראה בדבר תשלום גמול למבקש או לתובע המייצג, או שכר טרחה לבא כוח מייצג, ואולם הצדדים רשאים להגיש לבית המשפט המלצה מוסכמת לענין תשלום גמול ושכר טרחה כאמור, לרבות שיעורו ותנאיו; הוגשה המלצה מוסכמת כאמור, ייכללו פרטיה בהודעה כאמור בסעיף קטן (ג).

19. (א) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית - גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין.

(ב) (1) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם שמינה לשם כך, שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית (בסעיף זה - בודק), אלא אם כן סבר בית המשפט שחוות הדעת אינה נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו; שכרו והוצאותיו של בודק, וכן אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר.

(2) לא ימונה כבודק אדם שעליו המליץ אחד הצדדים או שהגיש התנגדות להסדר הפשרה לפי סעיף 15(ד) או שיעץ עצה או חיווה את דעתו לאחד הצדדים בקשר לסכסוך שבענינו הוגשה הבקשה לאישור או אושרה התובענה הייצוגית.

(3) מונה בודק, יעביר לו בית המשפט העתק מהבקשה לאישור הסדר הפשרה על נספחיה וכן מההתנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד); לשם מתן חוות דעת לפי סעיף קטן זה, רשאי כל צד להגיש לבודק כל חומר בקשר להסדר הפשרה והבודק רשאי לזמן את הצדדים כדי לשמוע את עמדתם בענין זה וכן להציע שינויים בהסדר הפשרה, הכל כפי שימצא לנכון.

(4) בחוות דעתו יתייחס הבודק ליתרונות ולחסרונות של הסדר הפשרה מבחינת כלל חברי הקבוצה, בשים לב למכלול הנסיבות, ולכל ענין אחר כפי שיוורה בית המשפט.

אישור הסדר פשרה בידי
בית המשפט
(תיקון התשע"ו)

(5) הבודק ימציא לבית המשפט את חוות דעתו בתוך 60 ימים מהיום שבו הועבר אליו העתק הבקשה לאישור הסדר הפשרה ובית המשפט ימציא העתק מחוות הדעת לצדדים; הצדדים רשאים להגיש לבית המשפט תגובה בכתב לחוות הדעת בתוך 30 ימים מהיום שבו הומצא להם העתק ממנה.

(ג) (1) החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותה תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:

(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;

(ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;

(ג) עיקרי הסדר הפשרה.

(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:

(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;

(ג) השלב שבו נמצא ההליך;

(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)5;

(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;

(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

(ד) (1) מצא בית המשפט כי יש צורך לקבוע בהסדר הפשרה תנאים מסוימים, אשר נראים לו דרושים לשם הגנה על ענינם של חברי הקבוצה שעליה חל ההסדר, לשם הבטחת אכיפת הדין או לשם פיקוח על ביצוע ההסדר, לרבות תנאים והוראות לפי סעיף 20(א) עד (ג) או תנאי בדבר יציאה מן ההסדר, יודיע לצדדים להסדר הפשרה כי מתן אישורו להסדר הפשרה מותנה בהסכמתם לאותם תנאים.

(2) כללה החלטת בית המשפט בדבר אישור הסדר הפשרה תנאי בדבר יציאה מההסדר, לא תהווה ההחלטה מעשה בית דין כלפי חבר קבוצה אשר הודיע לבית המשפט כי אינו מעוניין שההסדר יחול עליו.

(3) בסעיף קטן זה, "תנאי בדבר יציאה מההסדר" - תנאי שלפיו חבר קבוצה, אשר אינו מעוניין כי יחול עליו הסדר פשרה שאושר, יוכל להודיע לבית המשפט על רצונו זה במועד ובדרך שיקבע בית המשפט.

(1ד) בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר הפיקוח על ביצוע הסדר הפשרה לפי סעיף זה, לרבות הוראות בדבר הגשת דין וחשבון סופי המתאר את ביצוע הסדר הפשרה על ידי הצדדים; הוגש דין וחשבון כאמור, יורה בית המשפט על משלוח העתק מהדין וחשבון לגורמים שאליהם נשלחת הודעה לפי סעיף 18(ג).

(2ד) הוראות סעיף 20 יחולו, בשינויים המחויבים, גם על החלטה של בית המשפט לאשר הסדר פשרה לפי סעיף זה.

(ה) העתק מהחלטת בית המשפט לפי סעיף זה יישלח למנהל בתי המשפט, ולענין החלטה לאישור הסדר פשרה, יצורף להעתק ההחלטה העתק הסדר הפשרה שאושר על נספחיו, והכל לשם רישומם בפנקס.

(ו) אישר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג, לפי הענין, בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו על ידי הצדדים לענין זה. בית המשפט רשאי לקבוע כי תשלום שכר הטרחה לבא כוח המייצג יהיה מותנה, כולו או חלקו, במימוש הסדר הפשרה ובהשלמת ביצועו.

(ז) התקיימו הליכים לאישור הסדר פשרה, ולא אושר ההסדר על ידי בית המשפט או שבוטל אישור שניתן על ידי בית המשפט להסדר פשרה, לא ישמשו דברים שנאמרו או שנקבעו במסגרת ההליכים כאמור ראיה בהליך משפטי אזרחי.

הוכחת הזכאות לסעד
ותשלום פיצוי כספי
(תיקונים: התשס"ח,
התשע"ו)

20. (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחד;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקייהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לקרן שהוקמה מכוח סעיף 27א; בית המשפט ייעד את הכספים לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית שהוגשה; נוכח בית המשפט כי העברת הכספים לתחום קרוב כאמור אינה מתאפשרת בנסיבות העניין, רשאי הוא להורות כי הכספים יועדו לתחום אחר, הקרוב ככל האפשר לנושא התובענה.

(ב) הורה בית המשפט על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד

אחר, רשאי הוא ליתן הוראות בדבר -

(1) הדרך והמועד להוכחת הזכאות לסעד על ידי חברי הקבוצה ודרך חלוקתו, ורשאי הוא למנות לשם כך אדם בעל כישורים מתאימים (בסעיף זה - ממונה); החליט בית המשפט על מינוי ממונה, רשאי כל אדם הרואה את עצמו נפגע ממעשה או מהחלטה של הממונה, לפנות לבית המשפט אשר הורה על המינוי, ובית המשפט רשאי לאשר, לבטל, או לשנות את המעשה או החלטה, וליתן כל צו בענין, הכל כפי שימצא לנכון; שכרו והוצאותיו של הממונה, וכן אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר;

(2) תשלום הוצאות, לחבר קבוצה, בסכום שיקבע בית המשפט או הממונה, בעד הטרחה הכרוכה בהוכחת הזכאות לפיצוי או לסעד כאמור.

(ג) (1) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין.

(2) הורה בית המשפט על מתן סעד כספי לטובת הציבור, יורה על העברת הכספים המיועדים לכך לקרן שהוקמה מכוח סעיף 27א; בית המשפט ייעד את הכספים לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית שהוגשה; נוכח בית המשפט כי העברת הכספים לתחום קרוב כאמור אינה מתאפשרת בנסיבות העניין, רשאי הוא להורות כי הכספים יועדו לתחום אחר, הקרוב ככל האפשר לנושא התובענה.

(ד) (1) הכריע בית המשפט לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, בתובענה ייצוגית, כולה או חלקה, שהוגשה נגד המדינה, רשות מרשויותיה, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי דין, רשאי הוא, בבואו להחליט בדבר שיעור הפיצויים ואופן תשלום הפיצויים, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם, בשל תשלום הפיצוי, שיעורו או אופן תשלומו,

לנתבע, לציבור הנזקק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו לעומת התועלת הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור.

(2) הכריע בית המשפט לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, בתובענה ייצוגית, כולה או חלקה, שהוגשה נגד נתבע שאינו מנוי בפסקה (1), רשאי הוא, בבואו להחליט בדבר שיעור הפיצויים ואופן תשלום הפיצויים, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם, בשל תשלום הפיצוי, שיעורו או אופן תשלומו, לנתבע, לציבור הנזקק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו, כתוצאה מפגיעה ביציבותו הכלכלית של הנתבע, לעומת התועלת הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור.

(ה) בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים לדוגמה, וכן לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט בתביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השניה, ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון.

(ו) בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר הפיקוח על ביצוע פסק דינו לפי סעיף זה לרבות הוראות בדבר הגשת דין וחשבון סופי המתאר את ביצוע פסק הדין על ידי הצדדים.

סעד של השבה בתובענה
יייצוגית נגד רשות -
הוראות מיוחדות

21. אישר בית המשפט תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, לא יחייב את הרשות בהשבה לגבי תקופה העולה על 24 החודשים שקדמו למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של כל חבר בקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית לתבוע, בשל אותה עילה, סעד גם לגבי תקופות נוספות.

גמול לתובע מייצג

22. (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול לתובע המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) הטרחה שטרח התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;

(2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית.

(ג) בית המשפט רשאי, במקרים מיוחדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו -

(1) לפסוק גמול למבקש או לתובע המייצג אף אם לא אושרה התובענה הייצוגית או שלא ניתנה הכרעה בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה, לפי הענין, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב);

(2) לפסוק גמול לארגון שהשתתף בדיונים בתובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 15, אם מצא שהדבר מוצדק לאור הטרחה שטרח והתרומה שתרם בהשתתפותו בדיונים כאמור.

שכר טרחה של בא כוח
מייצג
(תיקון התשע"ו)

23. (א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.

(ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית

המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרח בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;

(4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;

(5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט בתובענה הייצוגית.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע לבא כוח מייצג שכר טרחה חלקי על חשבון שכר הטרחה הכולל, אף בטרם הסתיים הליך הבירור של התובענה הייצוגית, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין, וככל הניתן, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע כי תשלום שכר הטרחה לבא כוח המייצג יהיה מותנה, כולו או חלקו, במימוש פסק הדין ובהשלמת ביצועו.

24. פסק דין בתובענה ייצוגית יהווה מעשה בית דין לגבי כל חברי הקבוצה שבשםם נוהלה התובענה הייצוגית, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק זה.

מעשה בית דין

25. (א) על כל אלה תפורסם הודעה לחברי הקבוצה, בהתאם להוראות סעיף זה:

פרסום הודעות לחברי הקבוצה

(1) החלטת בית המשפט לאשר תובענה ייצוגית, לפי הוראות סעיף 8; בפרסום לפי פסקה זו יפורטו הפרטים המנויים בסעיף 14(א);

(2) החלטת בית המשפט לאשר את הסתלקותם של כל התובעים המייצגים או של כל באי הכוח המייצגים מתובענה ייצוגית או קביעת בית המשפט בדבר נבצרותם של התובעים ובאי הכוח כאמור להמשיך בתפקידם, כאמור בסעיף 16(ד)2, מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג כאמור בסעיף 16(ד)4 או החלטה על מחיקת תובענה ייצוגית כאמור בסעיף 16(ד)5;

(3) הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה, כאמור בסעיף 18(ג);

(4) החלטת בית המשפט לאשר הסדר פשרה לפי הוראות סעיף 19; בפרסום לפי פסקה זו יפורטו הפרטים המנויים בסעיף 19(ג)1 ו-2;

(5) פסק דינו של בית המשפט בתובענה ייצוגית, לרבות הוראות והחלטות שנתן לפי סעיפים 20, 22 ו-23.

(ב) בית המשפט רשאי להורות על פרסום הודעות, נוסף על ההודעות המפורטות בסעיף

קטן (א), אם מצא כי הדבר דרוש לשם הבטחת ניהול ההליך וייצוג הקבוצה באופן הוגן ויעיל.

(ג) השר רשאי לקבוע חובת מסירת הודעה המפורסמת לחברי הקבוצה לפי סעיף זה, דרך כלל או לסוגים של בקשות לאישור או של תובענות ייצוגיות, לגוף או לבעל תפקיד, הכל כפי שיקבע; בית המשפט רשאי להורות על מסירת הודעה המפורסמת לחברי הקבוצה לפי סעיף זה.

(ד) נוסח ההודעות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), צורתן ואופן הצגתן יובאו לאישור בית המשפט בטרם פרסומן; הודעה שענינה החלטה או הוראה של בית משפט או הסדר פשרה, תכלול את עיקרי ההחלטה, ההוראה או הסדר הפשרה, לפי הענין, וכן הפניה לפנקס ולמקומות אחרים שבהם ניתן לעיין בנוסחם המלא, לרבות נספחיהם.

(ה) פרסום הודעה לפי סעיף זה ייעשה בדרך ובמועד שיקבע בית המשפט, ורשאי הוא לקבוע דרכי פרסום שונות לסוגים של חברי קבוצה, והכל בהתחשב, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) ההוצאות הכרוכות באופן הפרסום ומידת יעילותו;

(2) היקף הפיצוי הכספי או הסעד האחר שעשוי לקבל כל אחד מחברי הקבוצה אם התובענה הייצוגית תוכרע לטובת הקבוצה וגובה הנזק שעלול להיגרם לכל אחד מחברי הקבוצה אם תידחה התובענה הייצוגית;

(3) המספר המשוער של חברי הקבוצה, והיכולת לזהותם ולאתרם במאמץ ובעלות סבירים;

(4) היכולת למסור הודעה אישית לחברי הקבוצה באופן ובעלות סבירים, לרבות במסגרת קשר רציף הקיים בין בעל דין לבין חברי הקבוצה, כולם או חלקם;

(5) מאפייניהם המיוחדים של חברי הקבוצה, לרבות שפה.

(ו) בית המשפט רשאי להטיל את האחריות לפרסום הודעה ואת הוצאות הפרסום על בעלי הדין כולם או חלקם, כפי שייראה לו יעיל והוגן בנסיבות הענין.

- (ז) מי שבית המשפט הורה לו לפרסם הודעה לפי סעיף זה ישלח עותק של ההודעה למנהל בתי המשפט, לשם רישומה בפנקס.
26. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית לפי הוראות סעיף 8, יראו, לענין התיישנות, את כל מי שנמנה עם הקבוצה שהגדיר בית המשפט לפי הוראות סעיף 10 כאילו הגיש תובענה במועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.
- (ב) דחה בית המשפט בקשה לאישור או מחק אותה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעה של אדם שנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מהיום שבו החלטה בבקשה לאישור הפכה חלוטה, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.
- (ג) הגדיר בית המשפט את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית, לפי הוראות סעיף 10, באופן שאינו כולל את כל מי שנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, או החליט בית המשפט על שינוי הגדרת הקבוצה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו של אדם שלא נכלל בהגדרת הקבוצה כאמור, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מהיום שבו הפכה החלטת בית המשפט לענין הגדרת הקבוצה כאמור חלוטה, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.
- (ד) הודיע אדם על רצונו שלא להיכלל בקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 11 או על רצונו שלא יחול עליו הסדר פשרה לפי הוראות סעיפים 18(ו) או 19(ד), לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מיום שהודיע כאמור, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.
- (ה) הורה בית המשפט כי הקבוצה שבשמה תנוהל תובענה ייצוגית תכלול רק אדם שהודיע לבית המשפט על רצונו להצטרף אליה, בהתאם להוראות סעיף 12, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו של אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור אשר לא הודיע על רצונו להצטרף לתובענה הייצוגית, הנובעת מאותה עילה, לפני שחלפה שנה מהמועד האחרון שבו היה עליו להודיע על רצונו כאמור, ובלבד שתביעתו של אותו חבר קבוצה לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.
27. (א) מוקמת בזה קרן למימון תובענות ייצוגיות (בסעיף זה - הקרן), שתפקידה לסייע לתובעים מייצגים במימון בקשות לאישור ותובענות ייצוגיות, אשר יש חשיבות ציבורית וחברתית בהגשתן ובבירורן.
- (ב) הקרן תנוהל בידי הנהלה בת תשעה חברים שימנה השר (בסעיף זה - ההנהלה), ואלה חבריה:
- (1) אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי, אשר אינו עובד המדינה, והוא יהיה היושב ראש;
 - (2) נציג של הממונה על הגנת הצרכן כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן;
 - (3) נציג של הממונה על הגבלים עסקיים כמשמעותו בחוק ההגבלים העסקיים;
 - (4) נציג של המפקח על הבנקים כמשמעותו בפקודת הבנקאות, 1941;
 - (5) נציג הממונה כהגדרתו בחוק הפיקוח על קופות גמל;
 - (6) נציג המשרד לאיכות הסביבה;
 - (7) נציג נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;
 - (8) נציג היועץ המשפטי לממשלה;
 - (9) נציג ציבור בעל ידע וניסיון בתחום פעילותה של הקרן.
- (ג) השר יפרסם, בתום כל שנת תקציב, ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים, דין וחשבון על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

(ד) תקציב הקרן ייקבע בחוק התקציב השנתי, בתכנית נפרדת במסגרת תקציב משרד המשפטים; לענין זה, "חוק תקציב שנתי" ו"תכנית" - כמשמעותם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

(ה) השר יקבע הוראות לביצוע סעיף זה, לרבות בדבר מבחנים שוויוניים למתן סיוע במימון בקשות לאישור ותובענות ייצוגיות ואופן הפרסום של מבחנים כאמור, וכן בדבר סדרי הגשת בקשות לסיוע כאמור, סדרי עבודתה של ההנהלה ומתן דיווח בידי מקבל הסיוע לענין השימוש בכספי המימון.

(ו) (1) הקרן תפעל במשך תקופה של שבע שנים¹ מיום פרסומו של חוק זה; ואולם רשאי השר, בצו, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת (בסעיף זה - תקופת הארכה); הוארכה התקופה כאמור, יחולו בתקופת הארכה הוראות סעיף זה, ואולם תחולת הוראות סעיף קטן (ד) באותה תקופה טעונה הסכמת שר האוצר, ואם לא נתן שר האוצר את הסכמתו כאמור, יועבר הענין להכרעת הממשלה.

(2) הסתיימה תקופת פעולתה של הקרן, בהתאם להוראות פסקה (1), ונותרה יתרת כספים בקופת הקרן אשר לא נוצלה עד תום התקופה כאמור, תמשיך הקרן, על אף הוראות הפסקה האמורה, לפעול לגבי אותם כספים בהתאם לתפקידה כמפורט בסעיף קטן (א), עד לניצול יתרת הכספים כאמור, וזאת בכפוף לכל דין.

(ז) סיוע לפי סעיף זה לא יינתן לשם מימין תובענות ייצוגיות כאמור בסעיף 209(א) לחוק החברות ובסעיף 41 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, ובקשות לאישור תובענות ייצוגיות כאמור.

א27. (א) מוקמת בזה קרן לניהול ולחלוקת כספים הנפסקים כסעד מכוח סעיף 20(א)(3) ו-1(ג)(2).
(ב) מטרת הקרן לחלק את הכספים כאמור בסעיף קטן (א) לטובת מטרות ציבוריות, והכול כפי שיוגדר בנוהלי הקרן ובכפוף להוראות בית המשפט.

(ג) הקרן תנוהל בידי האפוטרופוס הכללי בהתאם להוראות לפי חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978.

(ד) כספי הקרן יחולקו בידי ועדה ובה חמישה חברים שימנה שר המשפטים (בסעיף זה - הוועדה), ואלה חבריה:

(1) אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי, שאינו עובד המדינה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג האפוטרופוס הכללי;

(3) נציג היועץ המשפטי לממשלה;

(4) שני חברי ועדה שימונו מקרב הציבור או האחד מקרב הציבור והשני מקרב עובדי המדינה.

(ה) נציג ציבור שימונה לפי סעיף קטן (ד)(4) יהיה בעל זיקה לתחום החברתי-כלכלי, או חבר הסגל האקדמי הבכיר או מי שהיה חבר סגל כאמור במוסד מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958.

(ו) המניין החוקי לפתיחת ישיבה יהיה רוב חברי הוועדה.

(ז) (1) לא ימונה ולא יכהן כחבר ועדה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר ועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו.

(2) חבר הוועדה יימנע מהשתתפות בדיון בישיבות הוועדה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר הוועדה לא יטפל במסגרת תפקידו בוועדה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות הוועדה.

1. תקופת פעילותה של הקרן הוארכה לשנה נוספת (מעבר לשבע השנים) בק"ת 7234, התשע"ג, עמ' 892, לשלוש שנים נוספות, בק"ת 7402, התשע"ד, עמ' 1560 ולשנה נוספת בק"ת 7789, התשע"ו, עמ' 829.

(3) לעניין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה.

(4) בסעיף זה -

"עניין אישי" - לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף אחר שהוא או קרובו הם בעלי עניין או נושאי משרה בו;

"קרוב" - בן זוג, הורה, בן, בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד, דודה, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר הוועדה;

"בעל עניין" - כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

(ח) הוועדה תגבש בנוהל, בהסכמת השר, את המבחנים לחלוקת כספי הקרן ואופן הפרסום של מבחנים כאמור, סדרי הגשת בקשות לקבלת כספים מהקרן, סדרי עבודתה של הקרן, דיווח על ידי מקבל הכספים לעניין השימוש בהם ודיווח הוועדה לבית המשפט על הכספים שחולקו; הנוהל יפורסם ברשומות.

(ט) השר יפרסם בתום כל שנת תקציב, ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים, דין וחשבון על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

28. (א) מנהל בתי המשפט ינהל פנקס תובענות ייצוגיות (בחוק זה - הפנקס) שבו יירשמו הודעות שנמסרו לו לפי סעיפים 6(א), 10(ב), 14(ב), 16(ד), 18(ג), 19(ה) ו-25(ז) וכן כל פרט אחר שהשר יורה לרשמו; הפנקס וכן המסמכים שנמסרו למנהל בתי המשפט יחד עם ההודעות כאמור, יהיו פתוחים לעיון הציבור באתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט.

(ב) השר יקבע הוראות לביצוע סעיף זה, לרבות לענין פרטי הרישום בפנקס וסדרי העיון בו.

(ג) מנהל בתי המשפט יחל בניהול הפנקס בתוך שנה מיום פרסומו של חוק זה; השר יפרסם, ברשומות וכן בעיתון יומי בעל תפוצה רחבה היוצא לאור בישראל בשפה העברית, הודעה בדבר מועד תחילת ניהול הפנקס.

29. חוק זה יחול על המדינה. דין המדינה

30. השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו -
(1) לשנות את התוספת הראשונה;
(2) להוסיף על התוספת השנייה, לאחר התייעצות עם שר האוצר;
(3) להוסיף על התוספת השלישית.

שינוי התוספות

31. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.
(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תקנות הקובעות סדרי דין בכל ענין הנוגע לבקשה לאישור או לתובענה ייצוגית, לא יהיו טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

ביצוע ותקנות

32. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, פרק ה' - בטל.
תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) - מ"ס' 17

33. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, פרק ו' - בטל.
תיקון חוק הגנת הצרכן - מ"ס' 19

34. בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, פרק ג' - בטל.
תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) - מ"ס' 11

35. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, פרק ו' - בטל.
תיקון חוק ההגבלים העסקיים - מ"ס' 9

36. תיקון עקיף בחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992 (התיקון שולב בחוק).
37. תיקון עקיף בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (התיקון שולב בחוק).
38. תיקון עקיף בחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ז-1996 (התיקון שולב בחוק).
39. תיקון עקיף בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 (התיקון שולב בחוק).
40. תיקון עקיף בחוק החברות, התשנ"ט-1999 (התיקון שולב בחוק).
41. תיקון עקיף בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000 (התיקון שולב בחוק).
42. תיקון עקיף בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (התיקון שולב בחוק).
43. תיקון עקיף בחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005 (התיקון שולב בחוק).
44. השר יביא תקנות לפי סעיפים 83(א)(3) ו-108(א)(4) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בענין אגרות בהליכים לפי חוק זה, לאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.
45. (א) תחילתם של סעיפים 5(א)(2), 6(א), 10(ב) לענין משלוח הודעה למנהל בתי המשפט בדבר צירוף אדם לקבוצה, 14(ב), 16(ד)(3), 18(ג) לענין משלוח הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה, 19(ה), 25(ד) לענין הפניה לפנקס, ו-25(ז), בתוך שלושים ימים ממועד תחילת ניהול הפנקס, כאמור בסעיף 28(ג).
- (ב) ההוראות לפי חוק זה, למעט הוראות תקנות בענין אגרות כאמור בסעיף 44, יחולו גם על בקשות לאישור תובענה ייצוגית ועל תובענות ייצוגיות, אשר היו תלויות ועומדות לפני בית משפט ביום פרסומו של חוק זה.
- (ג) (1) היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, שמתקיים בה אחד התנאים המפורטים להלן, יראו אותה, לענין מנין תקופת ההתיישנות, כאילו הוגשה ביום פרסומו של חוק זה:
- (א) הבקשה הוגשה שלא לפי אחד ההסדרים המפורטים בסעיפים 32 עד 43 כנוסחם ערב ביטולם בחוק זה;
- (ב) עילתה אינה בגדר העילות שהיה ניתן לאשר בשלהן תובענה ייצוגית לפי אחד ההסדרים כאמור בפסקת משנה (א).
- (2) על אף האמור בכל דין, נדחתה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בפסקה (1) לפני פרסומו של חוק זה, יבוא במנין תקופת ההתיישנות של התביעה נושא הבקשה הזמן שבין הגשת הבקשה ובין דחייתה; לענין זה, "דחייה" - כמשמעותה בסעיף 15 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958.
- (3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לענין תקופת ההתיישנות של תביעה אישית המוגשת בידי מי שהגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בפסקה (1), בשל העילה נושא הבקשה לאישור.

- (ד) (1) בקשות לאישור שהוגשו מיום פרסומו של חוק זה עד יום תחילתן של תקנות בענין אגרות כאמור בסעיף 44 וכן תובענות ייצוגיות שאושרו בבקשות לאישור כאמור, יהיו פטורות מתשלום אגרת בית משפט.
- (2) היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בסעיף 5(ב)(2), יורה בית המשפט הדן בבקשה על העברתה לבית משפט לענינים מינהליים; היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה תובענה ייצוגית בתביעה כאמור בסעיף 5(ב)(2), רשאי בית המשפט הדן בתובענה להעבירה לבית משפט לענינים מינהליים בהתחשב בשלב שאליו הגיע הדיון בתובענה; בית משפט לענינים מינהליים שאליו הועברה בקשה או תובענה לפי פסקה זו, יהיה רשאי להמשיך לדון בה מן השלב שבו הפסיק קודמו.
- (3) לענין בקשה לאישור תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות אשר הוגשה לפני יום פרסומו של חוק זה, יראו את יום פרסומו של חוק זה כמועד לתחילת מנין התקופה כאמור בסעיף 9(א), במקום המועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

תוספת ראשונה

(סעיף 1 - ההגדרה "רשות ציבורית")

1. נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
2. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.
3. נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה.

תוספת שניה¹

(סעיף 3(א) - תביעה שניתן להגיש בה בקשה לאישור תובענה ייצוגית)

1. תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.
2. תביעה נגד מבטח, סוכן ביטוח או חברה מנהלת, בקשר לענין, לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.
3. תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.
- א3. תביעה נגד נותן שירותים פיננסיים, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.
4. תביעה בעילה לפי חוק ההגבלים העסקיים.
- א4. תביעה בקשר לניהול זירת סוחר לרבות תביעה נגד נותן שירותים מטעמה של חברה בעלת רישיון זירה ובכלל זה שירותי שיווק; לענין זה, "זירת סוחר" ו"רישיון זירה" - כהגדרתם בפרק ז' לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
5. תביעה בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה; לענין זה - "זיקה" - בעלות, החזקה, רכישה או מכירה; "יחידה" - כמשמעותה בחוק השקעות משותפות בנאמנות לרבות יחידה של קרן חוץ המוצעת לציבור בישראל, כמשמעותה באותו חוק; "נייר ערך" - כהגדרתו בחוק החברות וכן ניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
6. תביעה בקשר למפגע סביבתי נגד גורם המפגע; לענין זה, "גורם המפגע", "מפגע סביבתי" - כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים.
7. תביעה בעילה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000.
8. (1) תביעה בעילה של הפליה בעבודה, לפי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

1. תיקונים: התשס"ו, התשס"ח (מס' 2), התש"ע, התשע"א, התשע"ד, התשע"ד (מס' 2), התשע"ו (מס' 2), התשע"ז.

- (2) תביעה בעילה כאמור לפי חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996.
9. (1) תביעה בעילה לפי פרקים ד', ה' או ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
 (2) תביעה בעילה לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, כהגדרתן בסעיף 19א לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
 (3) תביעה בעילה לפי הוראות חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005.
10. (1) תביעה בעילה אשר לבית דין אזורי לעבודה הסמכות הייחודית לרון בה לפי סעיף 24(א)(1), (א1) או (3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ובלבד שלא נדרש במסגרתה סעד של פיצויי הלנת קצבה, פיצויי הלנת שכר או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי הוראות סעיפים 16, 17 ו-20 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958.
 (2) תביעה של עובד בעילה לפי סעיף 6א לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, תביעה של עובד בעילה לפי סעיפים 2 עד 3 לחוק הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים, התשס"ז-2007 או לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.
 (3) בפרט זה -
 "תביעה" - למעט תביעה של עובד שחל עליו הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי עבודתו, והמעסיק של אותו עובד או ארגון מעבידים שהוא חבר בו, צד להסכם הקיבוצי;
 "הסכם קיבוצי" - הסכם קיבוצי לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, או הסדר קיבוצי בכתב.
 11. תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדיון, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר.
 12. תביעה נגד מפרסם כהגדרתו בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, בעילה לפי הסעיף האמור.
 13. תביעה נגד חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, בקשר להעברת מידע או כספים באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית; לעניין זה, "חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית" ו"מערכת סליקה פנסיונית מרכזית" - כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.
 14. תביעה של מחזיק במניות או באמצעי שליטה בתאגיד מדורג או מחזיק במכשיר פיננסי שנקבע לגביו דירוג, נגד חברת דירוג, בעילה לפי כל דין הנובעת מדירוג; לעניין זה, "תאגיד מדורג", "מכשיר פיננסי", "דירוג" ו"חברת דירוג" - כהגדרתם בחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014.

תוספת שלישית

[תיקון התשע"ד (מס' 2)]

(סעיף 12(ד) - סייג לתובענה ייצוגית בדרך של הצטרפות)

1. תביעה בעילה לפי חוק ההגבלים העסקיים.
 2. תביעה בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה; לענין זה -
 "זיקה" - בעלות, החזקה, רכישה או מכירה;
 "יחידה" - כמשמעותה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 לרבות יחידה של קרן חוץ המוצעת לציבור בישראל, כמשמעותה באותו חוק;
 "נייר ערך" - כהגדרתו בחוק החברות וכן ניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

ציפי לבני
 שרת המשפטים

אהוד אולמרט
 ממלא מקום ראש הממשלה

ראובן ריבלין
 יושב ראש הכנסת

משה קצב
 נשיא המדינה